

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาวิเคราะห์การเทศน์แบบปฏิภาณที่มีลักษณะ ขบขันของพระสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่		
ชื่อผู้เขียน	พระนคร ปริงฤทธิ์		
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ. ดร. สมพงษ์	วิทศศักดิ์พันธุ์	ประธานกรรมการ
	รศ. ทรงศักดิ์	ปรางค์วัฒนากุล	กรรมการ
	อ. ดร. วิโรจน์	อินทนนท์	กรรมการ
	บทคัดย่อ		

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและกลวิธีการนำเสนอ ตลอดจนถึงลักษณะเนื้อหาคำสอนของการเทศน์แบบปฏิภาณที่มีลักษณะขบขัน โดยศึกษาการเทศน์ของพระสงฆ์จำนวน 3 รูป คือ พระครูโสภณบุญญาภรณ์ พระครูอาทรวิสุทธิคุณ และพระครูใบฎีกาสมศักดิ์ ปิยวัฒน์ โวิธีการศึกษาของผู้วิจัยนั้นจะนำข้อมูลการเทศน์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามรูปละ 10 ครั้ง มาจัดพิมพ์เป็นบทเทศน์แล้วศึกษาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาพบว่า การเทศน์แบบดลกขบขันของพระสงฆ์ทั้ง 3 รูป มีรูปแบบการเทศน์ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วนเหมือนหลักการพูดทั่วไป คือ การขึ้นต้น การดำเนินเรื่อง และการสรุปจบ ในส่วนของการขึ้นต้น พบว่ามีการขึ้นต้น 14 วิธี แต่การขึ้นต้นที่มีลักษณะเด่นมี 2 วิธี คือ การขึ้นต้นด้วยการปฏิสันถาร และการขึ้นต้นด้วยการสร้างอารมณ์ขบขัน

ส่วนการดำเนินเรื่องประกอบด้วยวิธีการนำเสนอ 12 วิธี แต่การนำเสนอที่มีลักษณะเด่นมี 5 วิธี คือ การนำเสนอด้วยคำอธิบายที่ง่ายต่อความเข้าใจ การนำเสนอด้วยเรื่องราวระดับชาวบ้าน การนำเสนอด้วยนิทานและเรื่องเล่า การนำเสนอด้วยสุภาษิต สำนวน คำคม บทประพันธ์ต่าง ๆ และการนำเสนอด้วยการสร้างอารมณ์ขบขัน

ด้านการสรุปจบนั้น มี 6 วิธี แต่การสรุปจบที่มีลักษณะเด่น 4 วิธี คือ จบด้วยการสรุป จบด้วยการขอภัย จบด้วยการแนะนำแนวทางปฏิบัติ และจบด้วยการสร้างอารมณ์ขบขัน

ส่วนการสร้างอารมณ์ขบขันนั้น พบว่า พระสงฆ์ทั้ง 3 รูป สร้างอารมณ์ขบขันที่เกิดจากความไม่เข้ากัน 3 อย่าง คือ ความไม่เข้ากันของรูปลักษณะ ความไม่เข้ากันของเนื้อหา และความไม่เข้ากันทางวาจา โดยใช้ขันลิลิตเป็นกันเองและขันลิลิตสนทนสมในการสร้างอารมณ์ขบขัน

ทางด้านเนื้อหาที่ใช้ในการตั้งสอนพบว่า มีลักษณะเป็นธรรมะระดับพื้นฐานที่ผู้ฟังสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถจำแนกเนื้อหาโดยรวมได้ 5 ลักษณะ คือ เนื้อหาพระเวสสันดรชาดก เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เนื้อหาเกี่ยวกับการเคารพเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ เนื้อหาเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติต่อกันและกัน และเนื้อหาเกี่ยวกับความจริงของชีวิต

Thesis Title	A Study of Humorous Sermons by Chiang Mai Monks		
Author	Phra Nakorn Parangrit		
M.A.	Lanna Language and Literature		
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Sompong Witayasakpan	Chairman	
	Assoc. Prof. Songsak Prangwatthanakun	Member	
	Lecturer Dr. Viroj Inthanon	Member	

ABSTRACT

The objective of the thesis is to study techniques, forms, and contents of the humorous sermons by 3 well-known Chiang Mai monks, namely, Phrakhrū Sobhonbunyabhorn, Phrakhrū Ardhornwisuddhigun and Phrakhrūbaydika Somsak Piyawanno. The study is done by critically analyzing 10 sermons of each monk recorded and distributed by commercial companies and also by the author during the field study.

It is found that the common structure of the humorous sermons by these 3 monks consists of 3 parts: introduction, body, and conclusion. Out of 14 introductory techniques, 2 are outstanding, namely, getting acquainted and humorous introduction.

There are 12 body or content presentation techniques but only 5 are unique. These techniques are 1) simple explanation, 2) folk and colloquial explanation, 3) folk tale and folk anecdote examples, 4) using of local proverbs, idioms, and poems, and 5) using of jokes, jests, puns and humorous presentation.

Among the 6 conclusion techniques, these 4 are outstanding: summary, apology, suggestion and humorous ending.

To make humor, it is found that all these 3 monks have been making use of incongruity theory: incongruous form, incongruous content, and incongruous speech. To do so, the monks begin their sermons with colloquial, familiar, and informal style.

The contents of the sermons consist of 5 aspects for daily life, as follows: 1) the Vessantara Jataka, 2) quality of life, 3) respect of principal national institutions, namely nation, monarchy and Buddhism, 4) ethics, manners, and proper ways of life, and 5) truth of life.